

Aan de Algemene commissie Wonen en Rijksdienst en
Vaste commissie VWS

Ons kenmerk: V13.0420.DI
Afdeling: Directie
Datum: 13 mei 2013
Onderwerp: Regeling aanwijzing groep chronisch
zieken en gehandicapten

Geachte Kamerleden,

Op donderdag 25 april stuurde de minister van Wonen en Rijksdienst de uitwerking van de hardheidsclausule voor chronisch zieken en gehandicapten in het kader van de inkomensafhankelijke huurverhoging aan de Tweede Kamer (kenmerk 2013-0000249623). De minister vraagt in zijn begeleidende brief om uw zienswijze voor 1 juli 2013 kenbaar te maken. De Nederlandse Woonbond, Platform VG en CG-Raad vertegenwoordigen de burgers voor wie de hardheidsclausule in het leven geroepen is: huurders met een chronische ziekte of handicap (en hun mantelzorgers). Vanuit die hoedanigheid willen wij graag onze zienswijze over de regeling met u delen. Wij zijn van mening dat de afbakening van de groep chronisch zieken en gehandicapten te strikt is, waardoor chronisch zieken en gehandicapten waarvan niet verwacht kan worden dat zij verhuizen, toch een inkomensafhankelijke huurverhoging krijgen. Zij komen daardoor in de knel te zitten. Bovendien biedt de regeling mantelzorgers te weinig soelaas. Integendeel, juist huishoudens waar een mantelzorger aanwezig is komen niet of nauwelijks in aanmerking voor de bezwaarmogelijkheid.

Verhuurders kunnen vanaf dit jaar de jaarlijkse huurverhoging vaststellen op basis van het inkomen van het hurende huishouden. Huurders met een jaarinkomen beneden de € 33.614 (2011) kunnen per 1 juli een maximale huurverhoging van 4% krijgen. Huurders met een hoger inkomen kunnen een hogere huurverhoging krijgen. Boven de grens van € 33.614, maar onder de € 43.000 geldt een maximum van 4,5% en voor huurders met een huishoudinkomen boven de € 43.000 geldt een maximale huurverhoging van 6,5%. Voor het bepalen van het huishoudinkomen worden de inkomens van alle leden van het huishouden bij elkaar opgeteld.

Vanuit de Tweede Kamer hebben meerdere partijen aangedrongen op een regeling die chronisch zieken en gehandicapten ontziet. Minister Blok kondigt in zijn brief over de 'afspraken woningmarkt' (Woonakkoord) van 13 februari een hardheidsclausule aan voor groepen van chronisch zieken en gehandicapten, waardoor uitzonderingen mogelijk zijn op de inkomensafhankelijke huurverhogingen. "Deze mensen kunnen vaak niet verhuizen en dat is ook niet gewenst gezien de voorzieningen die in hun woning zijn getroffen. Ook biedt dit meer mogelijkheden voor mantelzorg."

De betreffende regeling is nu bekend geworden en per 1 mei 2013 in werking getreden. Een positief punt in de regeling vinden wij dat naast de AWBZ-indicatie ook de indicatie vanuit de WMO voor woningaanpassingen een criterium vormt voor ontheffing van de inkomensafhankelijke huurverhoging. Deze bepaling doet recht aan een groep huurders met vaak forse beperkingen (bijvoorbeeld door een dwarslaesie), die dankzij adequate woningaanpassingen en hulpmiddelen er in slaagt om grotendeels zelfstandig te functioneren. Met een verhuizing zouden zij een groot deel van hun zelfstandigheid moeten opgeven.

Tegelijkertijd zien wij dat met deze afbakening van de doelgroep toch een aantal groepen buiten de boot vallen.

- Huurders met een chronische ziekte of handicap die wonen in een woning die bij de bouw al geschikt gemaakt is voor mensen met mobiliteitsbeperkingen. Aanpassing achteraf via de WMO is dan niet noodzakelijk (in een gelijkvloerse woning is geen traplift nodig), maar men is evengoed wel aangewezen op deze woning en verhuizen is geen optie. Hetzelfde geldt voor bewoners die aanpassingen uit eigen middelen betaald hebben.
- De mensen met een ernstige visuele handicap. Blinden en slechtzienden hebben zich de plattegrond van hun woning en de woonomgeving door vaak jarenlange ervaring eigen gemaakt. Een verhuizing zou betekenen dat zij weer bij nul moeten beginnen en ernstig beperkt worden in hun participatie. Verhuizen is derhalve geen reële optie voor hen. Omdat velen van hen ondanks de handicap zelfstandig functioneren en geen beroep doen op langdurige AWBZ-zorg of woningaanpassingen zouden zij geen beroep kunnen doen op de hardheidsclausule. Hetzelfde kan gelden voor personen met een dusdanige verstandelijke handicap of autistische stoornis dat verhuizen een ernstig probleem vormt.
- De huurders met een chronische ziekte of handicap die onder de 10-uursgrens van AWBZ zorg zitten, maar niettemin sterk zijn aangewezen op hun huidige woning of woonomgeving. Minimaal 10 uur AWBZ zorg betekent dat de lat erg hoog gelegd wordt: er wordt immers bij het toekennen van zorgindicaties of bij herindicaties vanwege bezuinigingen in de AWBZ steeds meer terughoudendheid betracht. Hierdoor krijgt maar een zeer beperkte groep 10 of meer uur zorg per week toegekend.
- De regeling houdt onvoldoende rekening met mantelzorgers. In de praktijk wordt er geen of een beperkt aantal uren zorg geïndiceerd als er mantelzorg aanwezig is. Hoe meer hulp aanwezig is, des te lager is de indicatie. Ook burgers die er zelf voor kiezen om hun zorg in te vullen met mantelzorg van familie en buren en daarmee hun beroep op de formele zorg beperken, worden zo uitgesloten.

Als een mantelzorger inwoont bij diegene die zorg nodig heeft worden beide inkomens opgeteld bij de bepaling voor de inkomensafhankelijke huurverhoging. De Tweede Kamer heeft aan de minister gevraagd om naast chronisch zieken en gehandicapten, ook mantelzorgers te ontzien. Met de huidige regeling worden mantelzorgers echter niet ontzien, maar juist de dupe. Immers, dóórdat er mantelzorg beschikbaar is wordt een lage indicatie gegeven en wordt het huishouden wel geconfronteerd met een inkomensafhankelijke huurverhoging.

Overigens vinden Platform VG en CG-Raad dat de hardheidsclausule eigenlijk overbodig zou moeten zijn. In een inclusieve samenleving mét een inclusief woonbeleid (beleid gericht op het toegankelijk maken van alle woningen) hebben mensen met beperkingen evenveel mogelijkheden om te wonen en te verhuizen als iedere burger. Helaas zijn we nog ver verwijderd van inclusief woonbeleid en moeten we ons behelpen met hardheidsclausules.

De Woonbond, Platform VG en de CG-Raad maken zich zorgen over bovenstaande groepen die met de huidige regels in de problemen komen. Wij vragen u daarom om kritisch naar de regeling 'aanwijzing groep chronisch zieken en gehandicapten' te kijken en ook andere groepen toe te voegen waarvan niet gevraagd kan worden dat zij 'doorstromen' naar een andere woning. Bovendien zou de regeling meer rekening moeten houden met mantelzorgers.

Met vriendelijke groet,

Ronald Paping
Nederlandse Woonbond

Wim Croes
Platform VG

Angelique van Dam
CG-raad